

1831.

Na osnovu člana 12 stav 5 Zakona o zdravstvenoj zaštiti bilja („Službeni list RCG”, broj 28/06 i „Službeni list CG”, br. 28/11 i 48/15), Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede donijelo je

**PRAVILNIK
O FITOSANITARNIM EKVIVALENTNIM MJERAMA
RADI SPREČAVANJA UNOŠENJA THAUMATOTIBIA LEUCOTRETA PLODOVIMA
POMORANDŽE CITRUS SINENSIS Pers. PORIJEKLOM IZ IZRAELA***

Predmet

Član 1

Ovim pravilnikom propisuju se fitosanitarne mjere kao ekvivalentni zahtjevi za unošenje plodova pomorandži *Citrus sinensis* Pers. porijeklom iz Izraela na teritoriju Crne Gore, radi sprečavanja unošenja štetnog organizma *Thaumatotibia leucotreta* (Meyrick).

Značenje izraza

Član 2

Izrazi upotrijebljeni u ovom pravilniku imaju sljedeća značenja:

- 1) **štetni organizam** je *Thaumatotibia leucotreta* (Meyrick);
- 2) **određeni plodovi** su plodovi pomorandže *Citrus sinensis* Pers.

Ekvivalentne mjere

Član 3

Ekvivalentne mjere su fitosanitarne mjere za unošenje određenih plodova porijeklom iz Izraela na teritoriju Crne Gore, koje su ekvivalentne fitosanitarnim mjerama (posebnim zahtjevima) iz tačke 62.1. (d) Liste IV.A.I Liste štetnih organizama bilja, biljnih proizvoda i objekata pod nadzorom.

Unošenje određenih plodova porijeklom iz Izraela

Član 4

Određeni plodovi porijeklom iz Izraela koji se unose teritoriju Crne Gore na osnovu ekvivalentnih mjera iz člana 3 ovog pravilnika, treba da ispune sljedeće uslove u pogledu:

- 1) proizvodnih jedinica da:

- su registrovane i odobrene od strane nacionalnog organa za zaštitu bilja (*National Plant Protection Organisation*) Izraela;
- je lista kodova (oznaka) odobrenih proizvodnih jedinica je prije izvoza određenih plodova dostavljena pisanim putem Evropskoj Komisiji od strane nacionalnog organa za zaštitu bilja Izraela;
- je monitoring štetnog organizma u proizvodnoj jedinici vršen je pomoću feromonskih klopki i to sa najmanje jednom klopkom na 2,5 hektara i najmanje dvije klopke po proizvodnoj jedinici kad proizvodne jedinice nisu jedna uz drugu;
- su proizvodi za ometanje parenja štetnog organizma radi sprečavanje njegovog prisustva upotrijebljeni su u odgovarajućim periodima, najmanje u proizvodnim jedinicama u kojima je prisustvo štetnog organizma potvrđeno u prethodnim sezonama uzgoja, a u slučaju neuspješnog ometanja parenja sprovedeno je kurativno suzbijanje štetnog organizma;
- su primijenjene sanitarne prakse usmjerene na suzbijanje štetnog organizma, koje uključuju najmanje uklanjanje i trenutno uništavanje otpalih i zaraženih određenih plodova sa stabala, kao i uklanjanje divljih biljaka koje su domaćini štetnom organizmu iz proizvodne jedinice i okolnih područja, a svi preostali određeni plodovi uklonjeni su iz proizvodnih jedinica na kraju sezone uzgoja;

- je nacionalni organ za zaštitu bilja ili druga ovlašćena tijela Izraela sprovodili su službene inspekcijske preglede određenih plodova u proizvodnim jedinicama najmanje dva puta mjesečno u periodu od avgusta do oktobra, a nakon toga sedmično do kraja berbe određenih plodova; vršeni su pregledi reprezentativnog uzorka određenih plodova u odnosu na veličinu proizvodne jedinice; inspekcijski pregled uključivao je uzorkovanje destrukcionom metodom svih određenih plodova sa simptomima; ako su inspekcijskim pregledom pronađena više od tri zaražena određena ploda, izvoz u Crnu Goru odnosno države Evropske unije iz te proizvodne jedinice suspendovan je na pet sedmica, nakon čega su za štetni organizam pojačane mjere kontrole, međutim, ako je u periodu od pet sedmica prije berbe inspekcijskim pregledom pronađen najmanje jedan zaraženi određeni plod, suspendovan je izvoz u Crnu Goru, odnosno države Evropske unije svih određenih plodova iz te proizvodne jedinice;

- je nacionalni organ za zaštitu bilja odobrio je berbu određenih plodova u određenoj proizvodnoj jedinici na osnovu informacija prikupljenih tokom inspekcijskih pregleda i monitoringa u sezoni uzgoja.

2) objekata za pakovanje da:

- su registrovani i odobreni od strane nacionalnog organa za zaštitu bilja;
- su određeni plodovi su prevezeni u objekte za pakovanje zapakovani na odgovarajući način, kako bi se izbjegla infestacija štetnim organizmom, očišćeni su od zemlje, drugih ostataka i lišća;
- nakon što je serija određenih plodova iz proizvodne jedinice stigla u objekat za pakovanje, osposobljeno osoblje objekta sprovodilo je pregled radi utvrđivanja prisustva štetnog organizma u određenim plodovima, koji je takvog intenziteta da omogućuje najmanje otkrivanje zaraze od 1 %, sa nivoom pouzdanosti od 95 % u skladu sa Međunarodnim standardom za fitosanitarne mjere br. 31 (ISPM 31). Ako je inspekcijskim pregledom pronađen najmanje jedan zaraženi plod, suspendovan je izvoz u Crnu Goru, odnosno države Evropske unije svih određenih plodova iz te proizvodne jedinice;

- u različitim fazama razvrstavanja i pakovanja određenih plodova osposobljeno osoblje objekata za pakovanje pregledalo je najmanje 10% određenih plodova namijenjenih za izvoz u Crnu Goru odnosno države Evropske unije radi utvrđivanja prisustva štetnog organizma, a inspekcijski pregled je uključivao uzorkovanje destrukcionom metodom svih određenih plodova sa simptomima zaraze štetnim organizmom.

3) sljedljivosti i službenog inspekcijskog pregleda prije izvoza, da:

- u svakom trenutku je omogućena sljedivost do proizvodne jedinice i objekata za pakovanje;
- prije izvoza 2 % određenih plodova iz pošiljke podvrgnuto je službenim inspekcijskim pregledima radi provjere prisustva štetnog organizma, uz uzorkovanje destrukcionom metodom u slučaju simptoma, kao i da je utvrđeno da su slobodni od štetnog organizma.

Osim uslova iz stava 1 ovog člana, određene plodove porijeklom iz Izraela koji se unose teritoriju Crne Gore treba da prati fitosanitarni sertifikat u kojem je:

- naveden kod (oznaka) proizvodne jedinice; i
- u rubrici „Dopunska izjava” upisano da je pošiljka u skladu sa odredbama ovog pravilnika odnosno Implementirajućom Regulativom Evropske Komisije (2022/1659).

Stupanje na snagu

Član 5

Ovaj pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom listu Crne Gore”.

* U ovaj Pravilnik prenijeta je Implementirajuća Regulativa Evropske Komisije (EU) 2022/1659 od 27. septembra 2022. o ekvivalentnim zahtjevima koji se odnose na unošenje u Evropsku uniju plodova Citrus sinensis Pers. porijeklom iz Izraela s obzirom na rizike koje predstavlja štetni organizam Thaumatotibia leucotreata.

Broj: 04-309/24-23643/3

Podgorica, 9. decembra 2024. godine

Ministar,
Vladimir Joković, s.r.